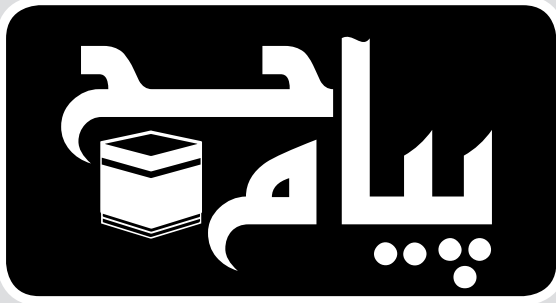

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَذَا يُبَدِّلُ اللَّهُ لَكُمْ دِينَكُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُتَبَدِّلِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّي جَاءْتُكُمْ بِالْحَقِّ وَالْإِسْلَامِ الَّذِي كُنْتُمْ عَلَىٰ مِنْهُ قَوْمًا قَدْ خَلَقْتُكُمْ إِنَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَإِن كُنْتُمْ عِندَ رَبِّكُمْ لَمَنِّي بَدَلٌ لِّدِينِكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ عَلَىٰ مِنْهُ قَوْمًا بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

حج، رزمایش قدرت در برابر مستکبرانی است که کانون فساد و ظلم و ضعیف‌کشی و غارتگری‌اند و امروز جسم و جان امت اسلامی از ستمگری و خبثت آنان آزرده و خون‌آلود است. حج، نمایش توانایی‌های سخت و نرم امت است. این، طبیعت حج و روح حج و بخشی از مهم‌ترین هدف‌های حج است؛ این همان است که امام راحل خمینی کبیر، آن را حج ابراهیمی نامید و این همان است که اگر متولیان امر حج که خود را خادم حرمین می‌نامند، صادقانه به آن گردن نهند و به جای خشنودی دولت آمریکا، رضای الهی را برگزینند، می‌تواند مشکلات بزرگی از جهان اسلام را حل کند. (مقام معظم رهبری علیه السلام، پیام به مناسبت فرارسیدن ایام حج، ۱۳۹۹/۵/۷)

نشریه پیام حج
ویژه حج بیت الله الحرام
سال اول، شماره ششم،
دی ۱۳۹۹ هـ ش
جمادی الثانی ۱۴۴۲ هـ ق،
ژانویه ۲۰۲۱ م، ۷ صفحه

شماره
ششم

فرمایش حضرت زهرا علیها السلام درباره حج ۲۱

شرح فرمایش حضرت زهرا علیها السلام درباره حج ۳۱

از مرحوم آیت الله محمدتقی مصباح یزدی

آشنایی با فدک ۴۱

اشعاری درباره حضرت زهرا علیها السلام ۵۱

سلسله مباحث توسل، بخش اول ۶۱

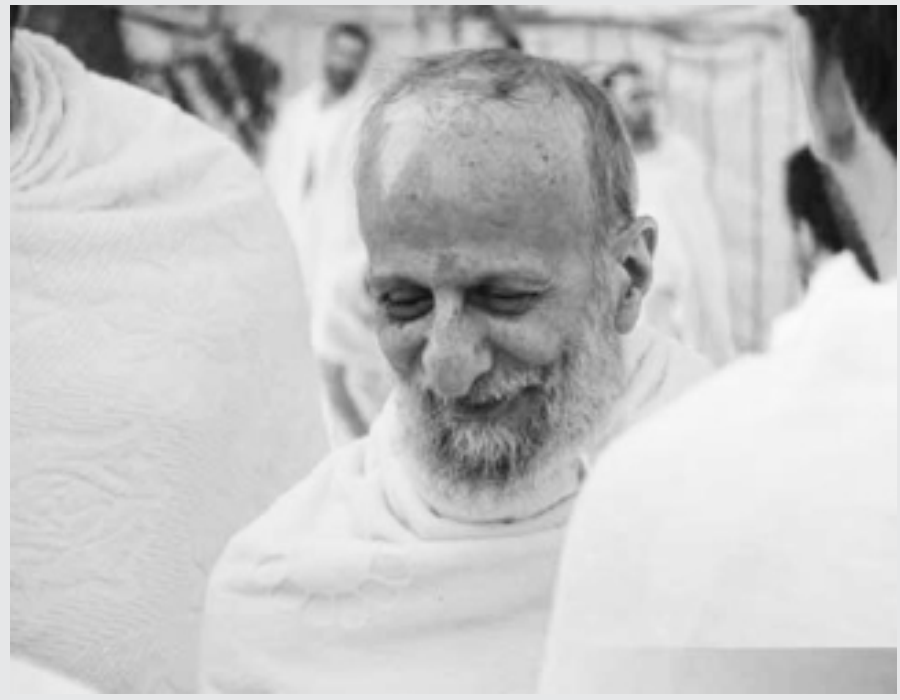
معرفی کتاب ۷۱

فرمایش حضرت زهرا علیها السلام درباره حج

حضرت زهرا علیها السلام در فرازی از خطبه فدک، به فلسفه برخی اعمال و مناسک دینی از جمله حج اشاره می‌فرمایند:

فَجَعَلَ اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيراً لَكُمْ مِنَ الشِّرْكِ وَالصَّلَاةَ تَنْزِيهاً لَكُمْ عَنِ الْكِبْرِ وَالزَّكَاةَ تَرْكِياً لِلنَّفْسِ وَنَمَاءً فِي الرِّزْقِ وَالصِّيَامَ تَثْبِيهاً لِلْإِخْلَاصِ وَالْحَجَّ تَشْييداً لِلدِّينِ وَالْعَدْلَ تَنْسِيهاً لِلْقُلُوبِ وَطَاعَتَنَا نِظَاماً لِلْمِلَّةِ وَإِمَامَتَنَا أَمَاناً لِلْفُرْقَةِ وَالْجِهَادَ عِزاً لِلْإِسْلَامِ وَالصَّبْرَ مَعُونَةً عَلَى اسْتِجَابِ الْأَجْرِ وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَصْلِحَةً لِلْعَامَّةِ وَبِرَّ الْوَالِدِينَ وَقَايةً مِنَ السُّخْطِ وَصِلَةَ الْأَرْحَامِ مَنْسَأَةً فِي الْعُمُرِ وَمَنْمَاءً لِلْعَدَدِ وَالْقِصَاصَ حَقناً لِلدِّمَاءِ وَالْوَفَاءَ بِالنَّذْرِ تَعْرِيضاً لِلْمَغْفِرَةِ وَتَوْفِيَةً الْمَكَايِلِ وَالْمَوَازِينَ تَغْييراً لِلْبَحْسِ وَالنَّهْيَ عَنِ شُرْبِ الْخَمْرِ تَنْزِيهاً عَنِ الرَّجْسِ وَاجْتِنَابَ الْقَذْفِ حِجَاباً عَنِ اللَّعْنَةِ وَتَرْكَ السَّرِقَةِ إِجَاباً لِلْعِفَّةِ وَحَرَمَ اللَّهُ الشِّرْكَ إِخْلَاصاً لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ فَانْتَقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ فِيمَا أَمَرَكُمْ بِهِ وَنَهَاكُمْ عَنْهُ فَإِنَّهُ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

خداوند ایمان را برای تطهیر قلوب شما از آلودگی شرك قرار داده و ادای نماز را برای دوری از کبر و پرداخت زکات را برای پاک‌ی جان و برکت رزق و روزی و روزه را برای تثبیت اخلاص و حج را برای برپاداشتن دین و عدل و انصاف را برای نظم اجتماع و حفظ روح مساوات و لزوم اطاعت و امامت ما را موجب امان از تفرقه و جدایی مؤمنان و جهاد را موجب عزت اسلام و خواری کفار و منافقان و صبر را پایه خوشبختی و وسیله نیل به هدف و امر به معروف را برای صلاح همگانی و نیکی به پدر و مادر را برای مصون ماندن از عذاب الهی و صلّه رحم را برای طولانی شدن عمر و تکثیر یاران و قصاص را برای محفوظ ماندن جان مردم و ادای نذر را برای جلب مغفرت و رحمت حق و رعایت وزن و کیل را برای اجتناب از کم‌فروشی و ممنوعیت شرب خمر را برای دوری از پلیدی و خودداری از فحاشی و دشنام را برای مصونیت از لعنت مردمان و دزدی نکردن را برای حفظ عفت و پاک‌دامنی قرار داده است و خداوند برای این شرك را حرام نمود تا همه با اخلاص او را بپرستند، پس تقوای الهی را به خوبی رعایت کرده به‌گونه‌ای که از این سرا با حال تسلیم خارج شوید، پس خدا را در اوامر و نواهی اش اطاعت نمایید، زیرا در میان بندگان تنها دانشمندان اند که در برابر خدا خاشع‌اند.

شرح فرمایش حضرت زهرا علیها السلام درباره حج

مرحوم آیت الله محمدتقی مصباح یزدی

متن پیش رو گزیده‌ای از سخنان مرحوم آیت الله مصباح یزدی در دفتر مقام معظم رهبری است که در تاریخ ۸۹/۰۶/۱۶ هم‌زمان با شب بیست و هشت ماه مبارک رمضان ۱۴۳۱ قمری در شرح خطبه فدک ایراد فرموده‌اند.

قاضی نقل می‌کردند که: خانه کعبه را تماشا کنم. آن گاهی خدا کسی را یک سال به بیماری و فقر و ... مبتلا می‌کند تا یک یا الله بگوید. یعنی گفتن یک یا الله آن قدر در سعادت انسان مؤثر است که جا دارد یک سال سختی بکشد. «طبعاً وقتی چنین برکاتی نصیب یک جمعیت میلیون‌شمار می‌شود برای خدا خیلی ارزشمند است. این عمل، دین را خیلی تقویت می‌کند؛ لذا اگر یک سال داوطلب برای شرکت در مراسم حج کم باشد و بخواهد حج خلوت برگزار شود، خدای متعال حاکم شرع را موظف کرده است که با هزینه بیت‌المال عده‌ای را به حج بفرستد. خدا نهایت علاقه را دارد که حتی یک نفر بیشتر هم که شده مشمول رحمت خدا قرار گیرد. عجیب است! هر سفری که به حج می‌روی علاقه‌ات به حج بیشتر می‌شود. شخصی تازه مسلمان که از اهالی آمریکا بود سفری به حج رفت. از او پرسیدم در این سفر کجا بیشتر به شما خوش گذشت؟ گفت: «هیچ چیز برای من لذت بخش‌تر از این نبود که بنشینم و

می‌کند که: این چه جاذبه‌ای است که مردم را این‌چنین به سرزمینی می‌کشاند که نه آب و هوایی دارد و نه وسایل خوش‌گذرانی؟ خدای متعال از روی لطف عمیقی که به بندگانش دارد از هیچ‌یک از انواع وسایلی که ممکن است در انسان اثر بگذارد و او را یک قدم به طرف خدا جذب کند فروگذار نمی‌کند. او راه‌هایی را باز می‌کند که مردم به طور طبیعی انگیزه‌ای برای توجه به خدا و خضوع در مقابل عظمت الهی پیدا کنند؛ چراکه این توجه و خضوع تنها عامل ترقی روحی و معنوی انسان و رسیدن به آن مقامی است که برای آن آفریده شده است. خدا به ابراهیم علیه السلام می‌فرماید: به مردم بگو که هر وسیله‌ای شده خود را به مکه برسانید و حج را ترک نکنید؛ چرا؟ برای این که این بهترین عاملی است که می‌تواند انگیزه‌ای جهانی در عموم مردم به وجود آورد. صحبت یک نفر و دو نفر نیست. مرحوم آقای طباطبایی رحمته الله از استادشان مرحوم آقای

حضرت زهرا علیها السلام نکته‌ای را می‌فرماید که اگر همه فواید حج را در یک طرف قرار دهیم و این نکته را در طرف دیگر، شاید همین یک نکته بر همه آن‌ها برتری داشته باشد. حضرت می‌فرماید: «وَالْحَجُّ تَشْيِيدُ الدِّينِ»، «تشدید» یعنی ساختمان را محکم و زیبا ساختن و پایه‌هایش را مرتفع قرار دادن. «شید البناء» یعنی ساختمان محکم، رفیع و زیبایی ساخت. حضرت می‌فرماید: حج باعث می‌شود که دین به صورت ساختمانی رفیع، بلند، زیبا و باشکوه باشد. شاید منظور این باشد که اگر حج تشریح نشده بود و مسلمان‌ها موظف نبودند که هر سال چنین اجتماع باشکوه‌ای را در آنجا تشکیل دهند ابهت اسلام برای جهانیان نمایان نمی‌شد. در چنین مراسمی، عظمت اسلام و جامعه اسلامی به نمایش گذاشته می‌شود و قطعاً دیدن این مناظر باشکوه توسط غیرمسلمان‌ها و حتی نقل و توصیف این مراسم، آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و این سؤال را برای آن‌ها ایجاد

برگرفته از پایگاه اطلاع‌رسانی آثار حضرت آیت الله مصباح یزدی

حج فقط راهی برای وصل توست

پرکشد دل در مدینه بی‌قرار	شهر زهرا شهر اشک و انتظار
شهر مولا حیدر و شهر رسول	شهر حسرت‌های زهرا ی بتول
ای مدینه بوی غربت می‌دهی	بوی یاس سرخ عترت می‌دهی
ای مدینه یاس در آغوش توست	قلب پاک زائران مدهوش توست
ای مدینه بقعه زهرا کجاست؟	بوی این تربت چه با دل آشناست
عطر گل، عطر محمد می‌رسد	بوی یاس ناپ احمد می‌رسد
شور و عشقی بی‌کران دارد بقیع	غربتی سوزنده جان دارد بقیع
روح و جان اینجا مصفا می‌شود	قطره گریه باشد چو دریا می‌شود
تیرگی دل شود اینجا سپید	انقلابی در درون آید پدید
دیگر اینجا نیست مرزی در میان	نیست حرف از کشور و رنگ و زبان
باید اینجا قدرت عشق آفرید	باید اینجا اتحاد آید پدید
قدرت اسلام اینجا آشکار	کوه وحدت سرفراز و استوار
چیست اما راز این دلدادگی؟	چیست راز اتحاد و سادگی؟
مقصد دلدادگان تنها تویی	آرزوی عاشقان تنها تویی
بی‌قراری‌های جان از بهر توست	های وهوی کاروان از بهر توست
ای خدا تنها تویی مقصود دل	ای عزیز جان تویی معبود دل
راز این دلدادگی تنها تویی	باعث این سادگی تنها تویی
حج فقط راهی برای وصل توست	آشنایی با وجود و اصل توست

سرکار خانم مژده عابدی

کتاب «مزمز یاد»، مجموعه اشعار واصله به دبیرخانه «مسابقه بزرگ و سراسری شعر حج» است که در سال ۱۳۸۲ از سوی معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری برگزار شد، تعدادی از این اشعار امتیاز لازم را به دست آورده و برخی نیز مورد تشویق و تقدیر قرار گرفت. داوران، شاعران به نامی بودند همانند زنده یاد قیصر امین پور. اشعاری از این مجموعه با حال و هوای مدینه و یاد حضرت زهرا علیها السلام تقدیم می‌گردد:

مدینه

مدینه، مدفن پیغمبر ماست	که خاکش سرمه چشم ترماست
مدینه، مهبط جبریل بوده است	مدینه مرقد چار اختر ماست
مدینه کوچه‌هایی تنگ دارد	ز محرومان، نشان و رنگ دارد
کنار کوچه‌ها هم قصرهایی است	که بر سردر نشان ننگ دارد
مدینه، سرفراز و سربلند است	مدینه داغدار و دردمند است
زدیوار و زمین و کوچه‌هایش	صدای ناله زهرا، بلند است
بقیع دل‌خراش ما در اینجا است	قبور اولیاء ما در اینجا است
درونش قبری نام‌نشانی است	که می‌گویند: آنجا قبر زهراست
خدو! بسی حسرت کشیدیم	به شهر پاک پیغمبر رسیدیم
مدینه آمدیم، اما دریغا	که قبر حضرت زهرا ندیدیم
بقیع ما نشانش بی‌نشانی است	بقیع ما، گلستان نهانی است
درون شب در این گلزار خاموش	چراغش نور ماه آسمانی است

حجت الاسلام والمسلمین جوادمحدثی

سلسله مباحث توسل، بخش اول

یکی از مفاهیمی که در حوزه معرفت دینی با آن آشنا هستیم «توسل» است. در مورد توسل، ابهامات و سؤالاتی مطرح می‌شود:

۱. با توجه به اینکه خداوند متعال قادر و حکیم است و خلق هستی به قدرت اوست، آیا درخواست کردن از دیگران کار درستی است؟
۲. با توجه به اینکه خدا در قرآن می‌فرماید «ایاک نستعین»، کمک گرفتن از دیگران چه حکمی دارد؟
۳. آیا درخواست کمک، نوعی شرک و ورزیدن به خداست؟ دانستن پاسخ این سوالات به یقین در رفتار دینی و معرفتی انسان تأثیر می‌گذارد و خیر و شر ابیدی او را رقم می‌زند. مرکز اشکال این است که می‌گویند: «توسل = شرک به خدا». پس بررسی مفهوم «شرک» ضروری است.

تعریف شرک

علامه طباطبائی در المیزان در تعریف شرک می‌گوید: «شَرک یعنی عظمتی که مخصوص ذات خداست را برای غیر خدا قائل شویم.» شرک در عبادات یعنی به کسی یا چیزی در کنار عبادت خداوند توجه شود و یا برخی اعمال مانند: ذبح، نذر، ترس، امید و محبت برای رضایت و خشنودی دیگران انجام شود.

مفهوم شرک ارتباط مستقیم با مفهوم عبادت دارد و در واقع رویش و پیدایش مفهوم شرک از مفهوم عبادت است. پس بررسی آن لازم است.

تعریف عبادت

عبادت از ریشه «عَبَدَ» و به معنای پرستش و اطاعت خاشعانه و نهایت خضوع است.

شهید مرتضی مطهری در تعریف عبادت می‌گوید: پرستش حالتی است که در آن انسان از درون خود توجه می‌کند به آن حقیقتی که او را آفریده است و خودش را در قبضه قدرت او می‌بیند، به طوری که نیازمند و محتاج اوست. در واقع سیری است که انسان از خلق به سوی خالق می‌کند.

عبادت از اعتقاد به «الوهیت» و صاحب اختیاری معبود در همه امور، سرچشمه می‌گیرد و تا چنین اعتقادی نسبت به معبود، در موجودی ظاهر نباشد خضوع و کرنش و یا تعظیم و تکریمش برای او، عبادت و پرستش شمرده نخواهد شد، چرا که قرآن، وقتی دستور می‌دهد خدا را عبادت کنید، فوراً استدلال می‌کند که جز او الهی نیست، چنان‌که می‌فرماید: «يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ»؛ ای قوم من، خدا را بپرستید برای شما خدایی جز او نیست. از این رو اعمال را به دو دسته عبادی و غیرعبادی تقسیم کرده‌اند.

تعریف توسل:

«توسل» در لغت از ریشه وسل است، وسیله چیزی است که انسان با آن چیز به دیگری نزدیک می‌شود. وقتی گفته می‌شود توسل کردم یعنی وسیله قرار دادم به سوی پروردگرم، یعنی انجام دادم عملی را که به وسیله آن به خداوند نزدیک شوم و دعایم مستجاب شود.

ادامه دارد ...

عکس از مجموعه اولین فراخوان عکس و متون ادبی حج، لحظه‌های ماندگار، حیدر دهبشتی، حج ۱۴۳۸ هـ.ق، ۱۳۹۶ هـ.ش

۱. المیزان، ج ۶، ص ۳۰۶.
۲. پاسدار اسلام، شهریور ۱۳۷۶، شماره ۱۸۹، ص ۸، عبادت و پرستش، نیاز ثابت انسان.
۳. سوره هود (۱۱)، آیه ۵۰.
۴. سوره اعراف (۷)، آیه ۵۹.
۵. اعمال عبادی آن است که قصد قربت (برای خدا انجام دادن) در او شرط باشد و بدون آن واقع نگردد، به همین جهت است که اگر عملی ظاهرش عبادت است بدون قصد قربت انجام شود صحیح نیست، چنانچه برای غیر خدا باشد نه تنها عبادت نیست بلکه بت پرستی است، و اگر بعضی برای خدا و بعضی برای غیر خدا باشد شرک است. (شرک خفی). اگر عملی خالص به خاطر خدا انجام دهد عبادت است، چنانچه در سوره حمد به این معنا توجه شده است: ایاک نعبد و ایاک نستعین، خدا با فقط تو را می‌پرستیم و فقط از تو کمک می‌جوئیم و بدین جهت مفسران فرموده‌اند: توحید در عبادت همین است که هیچ کس و هیچ چیز غیر از خدا را شایسته پرستش ندانیم و فقط به فرمان او گردن بنهیم.
۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد؛ مفردات فی ترغیب القرآن، دمشق بیروت، ناشر دارالعلم الدار الشامیه، ۱۴۱۲ ق، اول، ص ۸۷۱.

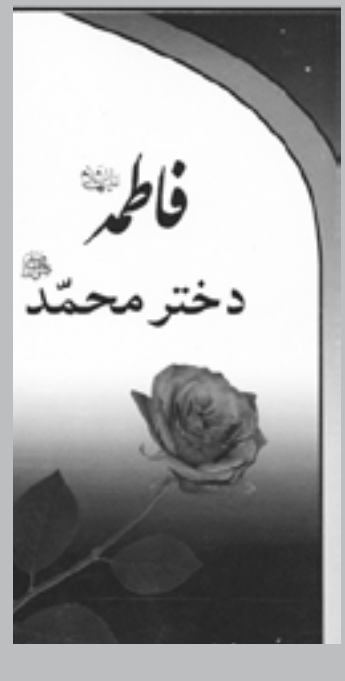
نشریه پیام حج، شماره ششم
دی ۱۳۹۹ هـ.ش، جمادی الثانی ۱۴۴۲ هـ.ق، ژانویه ۲۰۲۱ میلادی، ۷ صفحه
حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت فرهنگی، مدیریت
برنامه و محصولات فرهنگی
نشانی: تهران، خیابان آزادی، خیابان رودکی شمالی، سازمان حج و زیارت، طبقه
اول، اتاق ۲۳۹، تلفن: ۰۲۶۵۱۲۱۵۲، تارنما: mb.hajj.ir

پژوهش‌گونه‌ای درباره مصحف فاطمه
محمدعلی مهدوی‌راد
در زندگانی و سیره فاطمه اطهر (ع.ا.س) از مجموعه‌ای سخن می‌رود با عنوان «مصحف فاطمه» که درباره چگونگی آن در روایات بسیاری در منابع شیعی سخن رفته است. گونه‌گونی روایات و مطرح شدن شبهاتی درباره مصحف فاطمه (ع.ا.س) باعث شده است که داوری‌ها در چگونگی آن يك داستان نباشد. نویسنده در این کتاب سعی کرده است ابتدا به کوشش‌هایی که در این زمینه شده، اشاره و سپس بر پایه نقل‌ها و روایات و نقد و تحلیل سندی و محتوایی احادیث در حد امکان غبار از چهره موضوع بزداید. این پژوهش در ۹۳ صفحه و در قطع پالتویی توسط نشر مشعر منتشر شده است.

مجموعه مقالات فدک
جمعی از نویسندگان، پژوهشکده حج و زیارت با توجه به اهمیت تاریخی، سیاسی و عقیدتی ماجرای فدک به‌ویژه برای شیعیان و نقش سازنده آن در روشن ساختن حقایق مکتب اهل بیت (ع.ا.س) و حقایق پشت پرده و مطرح شدن آن در کنار مسئله امامت و رهبری، گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت بر آن شد تا مجموعه مقالاتی را در این خصوص منتشر نماید. قابل ذکر است که برخی مقالات به‌خامه دانشمندان و صاحب‌نظران برجسته صورت گرفته و برخی مؤلفان نیز خود از نزدیک مزعنه فدک را بازدید کرده و آگاهی‌های ارزشمندی را به دست داده‌اند.
با هدف کمک به زدوده شدن پاره‌ای ابهامات پیرامون فدک و نیز فراهم شدن زمینه پژوهش‌های جدید در این حوزه، گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت، مجموعه از ۱۵ مقاله درباره فدک به‌علاوه کتابشناسی فدک را گردآوری کرده که توسط مؤسسه فرهنگی و هنری مشعر در ۳۹۲ صفحه و در قطع رقعی منتشر شده است.

فاطمه دختر محمد
مرحوم دکتر سید جعفر شهیدی
کتاب فاطمه (ع.ا.س) دختر محمد (ع.ا.س)، زندگانی تأثیر انگیز سیده زنان؛ در ۱۳۲ صفحه و در قطع پالتویی به‌صورت خلاصه و مفید به بیان مهم‌ترین مقاطع زندگانی دخت گرامی رسول خدا (ع.ا.س) می‌پردازد. طبق مقدمه کتاب، زندگانی حضرت زهرا (ع.ا.س) از این رو باید مورد بحث و مطالعه قرار گیرد که برای بانوان اجتماع امروز ما درس‌های پرفایده‌ای دارد و تحلیل شخصیت زهرا (ع.ا.س) ما را از اثر شگفت‌انگیز تعلیمات اسلام در عصر اول این دین مطلع می‌سازد و می‌فهمیم، به‌عکس، آنچه مغرضان می‌گویند، اسلام دینی نیست که فکر و منطق زن را قید و زنجیر کرده باشد. اسلام حکمی مبنی بر اسارت و بندگی زنان صادر نکرده و بلکه می‌توان گفت اسلام تنها دینی است که حقوق اجتماعی زنان را امضا نموده و به آن‌ها آزادی فکر و منطق داده است. البته تا آنجا که به زبان خودشان و با زبان اجتماع تمام نشود. مرحوم دکتر شهیدی هدف از نوشتن این کتاب را این‌گونه توصیف می‌کند که: «با نوشتن این کتاب، نمی‌خواهم تنها یک جلد دیگر به مجموعه کتب تاریخی اضافه کنم، بلکه می‌خواهم خوانندگان گرامی از مطالب حساس آن نتیجه بگیرند، آن‌ها را با زندگی خود و خانواده‌شان مقایسه کنند و ببینند در کجا عقب مانده‌اند، سعی کنند جلو بروند و در چه چیز افراط کرده‌اند، دست نگاهدارند. تصور کنند، دستور زندگی خانواده می‌خوانند نه کتاب تاریخی.»